

۱- دو ایستگاه مهم تجاری عربستان را نام ببرید ؟

در زمان ظهور اسلام مکه و یثرب دو ایستگاه مهم تجاری بر سر راه جنوب به شمال شبه جزیره به شمار میرفتند

۲- عصر جاهلیت چیست و چه دین هایی قبل از اسلام در عربستان وجود داشت ؟

شرایط اجتماعی و فرهنگی مردم عربستان در دوران پیش از بعثت به گونه ای بود که به آن عصر جاهلیت میگفتند در آن زمان بیشتر اعراب به شکل قبیله ای و فاقد حکومت متمرکز میزیستند و اغلب بت میپرستیدند و کعبه ، خانه خدا را از بت پر کرده بودند البته بعضی از اعراب هم پیرو دین ابراهیم ، یهود ، و مسیح و زرتشت بودند

۳- ویژگی های عصر جاهلیت را بنویسید ؟

عرب ها در دوران جاهلیت بهره زیادی از علم نداشتن ، عده کمی میتونستن بخونن و بنویسند اغلب زنان از موقعیت و مقام پایینی برخوردار بودند و برخی مردان از داشتن دختر احساس حقارت میکردند نسبت به قبیله خود تعصب شدیدی و کورکورانه داشتند و این تعصب باعث بروز کینه و حس انتقام جویی شود و جنگ هایی را پدید آورد عامل دیگری در گسترش درگیری های غبیله ای و غارت گری کمبود غذا و سایر نیاز های زندگی است

۴- پیامبر در کدام شهر به دنیا آمد و به او چه لقبی دادند ؟

حضرت محمد در خاندانی شریف و محترم در مکه به دنیا آمد آن حضرت و اجدادشان تحت تاثیر محیط آلوده به فساد مکه قرار نگرفتند پیامبر چنان به پاکدامنی و درستکاری مشهور بود که به او محمد امین میگفتند

۵- نخستین ایمان اورندگان دین اسلام چه کسانی بودند ؟

حضرت خدیجه و حضرت علی نخستین کسانی بودند که به رسول خدا (پیامبر ایمان آوردند

۶- حضرت خدیجه چه کمکی به گسترش دین اسلام کرد ؟

حضرت خدیجه از زنان ثروتمنده مکه بود و تمام دارای خود را در راه نشر اسلام، کمک به فقیران و آزادی بردگان خرج کرد

۷- دعوت اشکارای پیامبر را توضیح دهید؟

پس از ۳ سال پیامبر ماموریت یافت اول خیشاوندان و بعد عموم مردم رو به اسلام دعوت کند پیامبر علاوه بر اینکه مردم را به عبادت خدای یکتا فرا میخواند پرستش بت هارا نکوهش میکرد و از سرنجام کافران سخن میگفت

۸- بزرگترین دشمنان اسلام در ابتدا چه کسانی بودند؟

اشراف مکه به ویژه بزرگان قبیله مانند ابولهب ابوجهل و ابوسفیان

۹- مشرکان برای جلوگیری از گسترش اسلام دست به چه کار هایی زدند؟

مشرکان پس از آنکه نتوانستند ابوطالب بزرگ خاندان بنی هاشم را در پشتیبانی از رسول خدامصرف کنند بخی شیوه دیگری روی آوردند آنان سخت به حضرت محمد پیشنهاد کردن که ریاست قوم و قبیله و دریافت ثروت فراوان را بپذیرد و از عقاید خود دست بردارد

۱۰- تحریم اقتصادی مسلمانان را توضیح دهید؟

مشرکان پس از آنکه متوجه شدند با شکنجه و سرکوب نمی‌توانند مانع گسترش اسلام شوند تصمیم گرفتند مسلمانان را تحریم کند از این رو عهدنامه‌ای را امضا کردند که بر اساس آن هرگونه خرید و فروش و رابطه اجتماعی (ازدواج) با پیروان اسلام ممنوع شده بود به دنبال این تحریم رسول خدا و یارانش به پیشنهاد ابوطالب به یکی از دره های اطراف مکه به نام شعب ابوطالب پناه بردند آنها با وجود حمایت مادی و معنوی حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه حدود سه سال شرایط بسیار سختی را در این دره تحمل کردند

۱۱- منظور از انصار و مهاجرین چیست؟

در تاریخ اسلام به گروهی از ساکنان یثرب که با پیامبر پیمان بستند و آن حضرت را یاری کردند انصار (یاری کنندگان) می گویند همچنین گروه دیگری از مسلمانان که اموال و دارایی خود را رها نمودند و از مکه به مدینه رفتند به مهاجرین (هجرت کنندگان) معروف هستند

۱۲- مهمترین اقدامات پیامبر در مدینه را به ترتیب نام ببرید و بگویید هدف از این اقدامات چه بود؟

نخستین اقدام مهم پیامبر پس از ورود به مدینه ایجاد مسجدی برای انجام امور عبادی اجتماعی علمی و سیاسی بود آنحضرت خشت اول مسجد را راه خود حمل کرد و مسلمانان به خصوص زنان در بنای مسجد مشارکت ورزیدند مسجد علاوه بر اینکه مکانی برای عبادت اجرای مراسم مذهبی به شمار می‌رفت مرکزی برای مشورت و تصمیم گیری درباره امور سیاسی و نظامی نیز بود مسجد همچنین کانون اصلی سواد آموزی و فراگیری

علم و دانش محسوب می شد در کنار مسجد سرپناهی برای افراد تهیدست بنا شد و افرادی وظیفه آموختن قرآن و خواندن و نوشتن به آنها را بر عهده گرفتند

مسلمانان ساکن مدینه یعنی مهاجرین و انصار از قبایل مختلف بودند بعضی از این قبایل در گذشته نسبت به هم کینه و دشمنی شدیدی داشتند پیامبر به منظور ایجاد محبت و دوستی بین مسلمانان آنها را دو به دو با یکدیگر برادر اعلام کرد این کار پیامبر گامی در جهت ایجاد امت اسلامی بود رسول خدا علی ابن ابی طالب را به برادری خود برگزید

۱۳- نبر های دوران پیامبر را به ترتیب نام ببرید و بگویید به چند دسته تقسیم میشوند ؟

از زمان مهاجرت حضرت رسول به مدینه تا رحلت ایشان چندین جنگ میان مسلمانان و دشمنان رخ داد از جمله جهاد ابتدایی در زندگانی پیامبر اکرم به عنوان نمونه به جنگ بدر اشاره می کنیم به برخی از این جنگ ها غرّوه و برخی دیگر سَرِیه گفته می شود پیامبر اسلام بر خلاف زمامداران آن زمان هرگز برای کشور گشایی و به دست آوردن غنیمت اقدام به جنگ نمی کرد و به عهد و پیمان های خود وفادار بود در جنگ احد و خندق این مسلمانان بودند که مورد حمله مشرکان قرار گرفتند و ناگزیر شدند از خود دفاع کنند برخی جنگ ها نیز برای دفع تهدیدهای خطرناک دشمنان رخ داد برای نمونه پس از آنکه برخی قبایل یهود پیمان شکنی کردند و با مشرکان علیه مسلمانان متحد شدند پیامبر ناگزیر شد با آنها نبرد کند پیامبر همواره پیروانش را به رعایت اصول اخلاقی و ارزشهای انسانی در جنگ ها توصیه می نمود به ویژه سفارش می کرد با اسیران خوشرفتاری نمایند و از تخریب و غارت اموال مردم در جنگ پرهیز کنند آن حضرت همچنین مراقب بود که مسلمانان همانند مشرکان رفتار نکنند از آنجایی که هدف دین اسلام هدایت همه مردم جهان است پیامبر به فرمانروایان کشور های مختلف از جمله ایران روم مصر و حبشه نامه نوشت و آنان را به اسلام دعوت کرد

سوال ۱۴ و اخر - واقعه غدیر خم را توضیح دهید ؟

رسول گرامی اسلام هنگامی که از آخرین سفر حج باز می گشت دستور داد تا همه زائران خانه خدا در محلی به نام غدیر خم توقف کنند آنحضرت سپس برای جمعیت حاضر خطبه ای طولانی خواند و از آنان پرسید چه کسی نسبت به مومنان در تصمیم گیری از خودشان برتر و اولی تر است مومنان یکصدا گفتند خدا و پیامبرش در این امر اولی تر هستند پیامبر سپس دست امام علی را بالا برد و فرمود ای مردم هر کس که من پیشوای او هستم حسین علی پیشوای اوست خداوندا دوستداران او را دوست بدار و دشمنانش را دشمن باش پیامبر خدا همچنین از مسلمانان خواست خطبه غدیر را به خاطر بسپارند و آن را برای دیگران بازگو کند پس از آن حاضران جانشینی پیامبر را به حضرت علی تبریک گفتن

۱- ماجرای سقیفه و جانشینی پیامبر را توضیح دهید:

لحظاتی پس از رحلت رسول خدا در حالی که علی (علیه السلام) و شماری از اصحاب مشغول مراسم خاکسپاری آن حضرت بودن تعدادی از انصار و مهاجرین در محلی به نام سقیفه بنی ساعده گرد آمدند و درباره جانشینی پیامبر به گفت‌وگو پرداختند هر دو گروه نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم، مدعی بودند که خلافت و جانشینی رسول خدا حق آنان است. با توجه به اینکه از گذشته میان انصار رقابت و اختلاف وجود داشت جمعی از حاضران در سقیفه، با ابوبکر که یکی از مهاجرین کهنسال بود بیعت کردند و بدین ترتیب وی به عنوان خلیفه اول شناخته شد گروهی از مسلمانان با یادآوری خطبه پیامبر در غدیر بود خواهان بیعت با حضرت علی بودند

۲- چرا به هنگام انتخاب ابوبکر بعد از رحلت پیامبر حضرت علی سکوت کرد؟

امام علی با آنکه در روز غدیر خم توسط پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله جانشین پیامبر صلی الله علیه و آله معرفی شده بود اما به خاطر حفظ اسلام سکوت کرد

۳- ابوبکر چند سال خلافت کرد و چه کسی را به عنوان جانشین خود انتخاب کرد؟

خلیفه اول حدود دو سال خلافت کرد. پیش از آنکه از دنیا برود و عمر بن خطاب را به جانشینی خود برگزید. عمر در دوران ده ساله حکومت خود کار فتوحات را که از اواخر دوران خلافت ابوبکر آغاز شده بود با جدیت دنبال کرد. سپاهیان اعزامی از سوی خلیفه دوم علاوه بر بخش وسیعی از ایران، کشورهای سوریه، لبنان فلسطین و مصر را نیز فتح کردند

۴- عاقبت عثمان به کجا انجامید؟

عثمان خلیفه سوم، توسط شورایی که عمر تعیین کرده بود به خلافت رسید. در زمان او برخلاف دو خلیفه نخست، زندگی تجملاتی و شیوه اشرافی رواج یافت و اطرافیان و کارگزاران خلیفه با ثروت بدست آمده از فتوحات به خوشگذرانی مشغول شدند. خاندان بنی امیه که تا هنگام فتح مکه با اسلام و پیامبر مخالفت و دشمنی ورزیده بودند در این زمان به مقام های مهم دست یافته‌اند و بر بیت المال مسلمانان مسلط شدند.

۵- عاقبت عثمان به کجا انجامید؟

عثمان جمعی از اصحاب و یاران نزدیک پیامبر مانند ابوذر امار و مالک اشتر را به دلیل آنکه از اطرافیانش انتقاد می‌کردند مجازات و تبعید کرد عملکرد اطرافیان خلیفه سوم این نارضایتی گروهی از مسلمانان را برانگیخت آنان از نقاط مختلف به مدینه آمدند و اعتراض خود را نسبت به عملکرد عاملانش اعلام کردند امام علی (علیه السلام) تلاش زیادی کرد که مخالفان را آرام کند و بروز درگیری و خونریزی شود اما سرانجام معترضان خشمگین به خانه خلیفه هجوم بردند و او را کشتند.

۶- امام علی چه خدماتی به گسترش اسلام کرد؟

امام علی علیه السلام نخستین مردی بود که به پیامبر اسلام ایمان آورد و همواره پیامبر صلی الله علیه و آله را در راه گسترش اسلام یاری داد. شهادت و فداکاری امام علی علیه السلام و خوابیدن در بستر رسول خدا، سبب شد که پیامبر بدون آسیب از مشترکان را به سوی مدیریت کند. دلاوری و شجاعت امیرمومنان در جنگ های دوران پیامبر مشهور است.

۷- امام علی در دوران خلافت سه خلیفه قبلی به چه کاری مشغول بودند؟

در دوران سه خلیفه قبلی آن حضرت به تفسیر قرآن و تربیت شاگردان و پاسخگویی به سوالات دینی مردم می‌پرداخت همچنین ایشان به عمران و آبادی و احداث نخلستان‌ها توجه زیادی داشت.

۸- علت شورش و جنگ علیه امام علی (علیه السلام) چه بود؟

اصرار علی (علیه السلام) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت و موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان و ثروت اندوزان شد. این گروه چون اطمینان یافتند که امام به دلخواه آنان عمل نخواهد کرد و فتنه جویی پرداختند و سه جنگ جمل صفین و نهروان را بر آن حضرت تحمیل کردند.

۹- جنگ های امام علی را نام برده و بگویید با چه کسانی است ؟

۱- جنگ جمل که با بیعت شکنان بوده است.

۲- جنگ ببین که با معاویه (ضالمین) بوده است.

۳- جنگ خوارج که با نهروانیان بوده است.

۱۰- امام علی کدام شهر را مرکز اختلافات خود انتخاب کرد و چرا ؟

حضرت علی علیه السلام حدود ۵ سال مطابق تعالیم اسلام و روش (سنت) حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) حکومت کرد در ابتدای حکومت خود برای دفع تهدیدات بیعت شکنان و دشمنان عدالت از مدینه رهسپار عراق شد و شهر کوفه را مرکز خلافت خود قرار داد.

۱۱- مهمترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت حضرت علی بودند ؟

۱- حکومت داری مبتنی بر دستورات قرآن و سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله

۲- اصلاح بسیاری از انحرافات که در دین به وجود آمده بود.

۳- خدمات اقتصادی فراوان با وجود فتنه ها و جنگ های متعدد

۴- اقتدار و ایستادگی در عین مظلومیت فردی و اجتماعی.

۵- ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری

۶- تاکید بر عدالت

۷- برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

۸- تلاش برای وحدت و انسجام اجتماعی

۱۲- چرا امام حسن علیه السلام با معاویه صلح کرد ؟

پس از شهادت امیر مؤمنان در ۲۱ رمضان سال ۴۰ ه.ق، مردم کوفه با امام حسن (علیه سلام) بیعت کردند. آن حضرت در نخستین روزهای خلافت، معاویه را از سرکشی و نافرمانی نهی کرد، اما معاویه با سپاهی عظیم، راهی عراق شد. امام قصد داشت در مقابل معاویه ایستادگی نماید، لذا امام حسن مجتبی (علیه سلام) با سپاهی به فرماندهی یکی از یاران خود عازم جنگ دفاعی با معاویه شدند و سپس دو نفر دیگر را نیز به عنوان جانشینهای اول و دوم سپاه خود، انتخاب نمودند. این در حالی بود که معاویه، با وعدههای پول و مقام، فرماندهان سپاه امام حسن (علیه سلام) را فریب داده و جذب خود نموده بود. در چنین اوضاعی، امام ناچار شد پیشنهاد صلح با معاویه را تحت شرایطی بپذیرد.

۱۳- امام حسن علیه السلام با چشم شروطی راضی به صلح با معاویه آیا معاویه آن شروط را رعایت کرد ؟

معاویه بعد از تحمیل صلح بر امام حسن (علیه سلام) در شام (سوریه) به خلافت نشست. او سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود میکرد. عمروعاص یکی از این افراد بود ؛ او که به طمع دستیافتن به حکومت مصر به معاویه پیوسته بود، نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت. معاویه به هیچ یک از تعهدات خود در پیمان صلح با امام حسن (علیه سلام) پایبند نماند.

۴- اقیام امام حسین (علیه السلام) را به طور خلاصه توضیح دهید:

امام حسین (علیه السلام) سالها در کنار پدرش امیر مؤمنان و برادرش امام حسن (علیه السلام) در صحنه جهاد و مبارزه حاضر بود. آن حضرت پس از شهادت برادر، با سخنرانی و نامه های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانه معاویه مبارزه کرد. پس از مرگ معاویه، پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید. یزید مانند جوانان دوران جاهلیت رفتار میکرد. ظلم و فساد آشکار او در جهان اسلام شهرت داشت. امام حسین (علیه السلام) که نمیخواست با یزید بیعت نماید، با خانواده و بستگان خود از مدینه راهی مکه شد. امام قصد داشت که در خانه خدا و با استفاده از ایام حج، مردم را برای مخالفت با حکومت ستمکار و فاسد یزید آماده کند. مردم کوفه که از حرکت آن حضرت به سوی مکه آگاه شده بودند با نوشتن نامه های فراوان، ایشان را به آن شهر دعوت کردند. امام نخست اعتنایی به آن نامه ها نکرد، اما با اصرار کوفیان، پسر عموی خود مسلم ابن عقیل را روانه آنجا کرد مسلم، عازم کوفه شد. پس از ورود مسلم به کوفه، هزاران نفر با مسلم به نمایندگی از امام حسین (علیه السلام) بیعت کردند. امام نیز پس از دریافت نامه از مسلم راهی کوفه شد.

۱۵- امام حسین (علیه السلام) در وصیت نامه خود هدف است یا مش را چه می دانست؟

«هدف من از قیام اصلاح امت جدم رسول الله، امر به معروف و نهی از منکر پیاده کردن سیره رسول الله رسول الله و پدرم از منکر و پیاده کردن سیره علین ابیطالب است.»

علت شکست ساسانیان از اعراب مسلمان چه بود؟

- الف. رقابت و دشمنی در درون دربار ساسانی
- ب. شورش فرماندهان و دخالت آنها در رقابت های سیاسی
- ج. وجود نظام طبقاتی و نارضایتی مردم
- د. طغیان رود های دجله و فرات و زیر آب رفتن زمین های کشاورزی
- ذ. قحطی و شیوع بیماری هایی چون طاعون و وبا

2: نبرد قادسیه را توضیح دهید

عمر در آغاز خلافتش سپاه بزرگی را بسوی ایران فرستاد ارتش ساسانی رر نبرد قادسیه از سپاه مسلمانان که روحیه بالاتر و انگیزه بیشتری داشت شکست خورد

در این جنگ ، رستم فرخ زاد فرمانده سپاه ساسانی کشته شد و مدتی بعد تیسفون پایتخت ساسانیان با غنائم بسیار به تسخیر سپاه اسلام در آمد

3. نبرد نهاوند را توضیح دهید ؟

چند سال بعد در نبردی که در نهاوند (در نزدیکی همدان) رخ داد ضربه نهایی به پیکر ارتش ساسانی وارد شد به طوری که یزگرد سوم ، آخرین پادشاه ساسانی دیگر نتوانست سپاهی برای مقابله با اعراب . مسلمان گرد آوری کند

پس از جنگ نهاوند شهر ها و ولایات ایران ، یکی پس از دیگری به تصرف مسلمانان در آمدند

4 : سرانجام یزگرد سوم چه شد

سر انجام با ورود سپاه اسلام به خراسان یزگرد سوم به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید و امپراتوری ساسانی که بیش از ۴۰۰ سال بر ایران فرمانروایی کرده بود ، به پایان رسید

ضمناً به دلیل ظلم های صورت گرفته از سوی حکومت ساسانی ، مردم نه تنها حکومت را برای مقابله

باسپاه اسلام یاری نمیکردند بلکه پادشاه خود را کشتند

5: شیوه کشور داری حکمای بنی امیه (امویان) را نوشته و مرکز خلافت آنان کدام شهر بود

امویان حکومت خود را بر پایه خشونت و ظلم بنا نهادند و چندان به دستورات دینی پای بند نبودند در آن دوره اشراف و سران قبایل عرب بر بیشتر ولایات ایران حکومت میکردند مرکز خلافت امویان در شهر شام (دمشق) بود

6: برخورد بنی امیه با ایرانیان چگونه بود .

بنی امیه به قوم و نسب خود فخر فروشی می کردند آنان برخلاف نظر قرآن که برتری انسان را به تقوا و پرهیزگاری می داند قوم عرب را برتر و شریف تر از سایر اقوام می پنداشتند در آن دوره اقوام غیر عرب از جمله ایرانیان مورد تحقیر و توهین قرار می گرفتند و اجازه نداشتند مقام و منصب های مهم مانند حکومت ولایات یا فرماندهی سپاه را عهده دار شوند

7: چگونگی به قدرت رسیدن عباسیان را بنویسید .

خاندان عباسیان از مخالفان بنی امیه بودند در اواخر حکومت اموی آنها نمایندگانی را به نقاط مختلف ایران از جمله خراسان فرستادند و مردم را به قیام علیه بنی امیه و حکومت یکی از افراد خاندان پیامبر دعوت کردند اما نمی گفتند منظورشان از آن فرد چه کسی است ایرانیان مسلمان و به ویژه خراسانیان دعوت عباسیان را پذیرفتند سرانجام ابومسلم سردار ایرانی که در خراسان قیام کرد او موفق شد امویان را شکست دهد و سفاح را از خاندان عباسیان به خلافت برساند منصور خلیفه دوم عباسی شهر بغداد را بنا کرد و آن را مرکز خلافت عباسیان قرار داد

8: خلفای عباسی نسبت به ایرانیان در کشور داری چه رفتاری داشتند ؟

خلفای عباسی بر خلاف امویان از ایران در سمت های مهمی چون وزارت و فرماندهی سپاه و حکومت شهر ها استفاده میکردند

البته بسیاری از ایرانیانی که به خدمت خلافت عباسی در آمدند سرنوشتی تلخ و ناگوار داشتند

چنانکه منصور عباسی ناجوانمردانه ابومسلم خراسانی را به قتل رساندند

9: اولین و دومین خلفای عباسی را نام ببرید

سفاح و منصور

10 : دو اقدام مهم منصور را بنویسید .

الف . ساخت شهر بغداد

ب. کشتن ابو مسلم خراسانی

11 : برمکیان چه کسانی بودند و عاقبتشان چه شد

از خاندان های مشهور ایرانی بودند و به سرنوشت ابو مسلم خراسانی دچار شدند

این خاندان در زمان خلافت هارون عهده دار وزارت و حکونت ولایات شدند و نفوذ و قدرت بسیار

کسب کردند . خلیفه ناگهان بر آنها خشم گرفت و دستور داد آنها را از قدرت برکنار ، زندانی کرده و

به قتل برسانند

12 : چرا ایرانیان اسلام را پذیرفتند .

الف (پیام اسلام

ب)اخلاق پیامبر و شیعیان

ج)اخلاق خود امام علی که عرب هارو بر ایرانیا برتر نمیدانست

د) حضور امام رضا ، حضرت معصومه و حضرت شاه چراغ و دیگر امام زادگان

۱- مهمترین سلسله های ایرانی قرنهای سوم تا پنجم را نام ببرید و کدام یک ریشه ایرانی نداشت؟

جواب- سلسله های طاهریان صفاریان علویان سامانیان و آل بویه مهمترین سلسله های ایرانی بودند که در فاصله قرن های سوم تا پنجم هجری در بخش هایی از ایران حکومت می کردند. این سلسله ها به جز علویان طبرستان ریشه و تبار ایرانی داشتند.

۲- رابطه خلفای عباسی با سلسله های ایرانی مانند طاهریان چگونه بود؟ برخی از این سلسله ها مانند طاهریان و سامانیان با فرمان خلفای عباسی به قدرت رسیدند و با تائید آنها حکومت خود را ادامه دادند. طاهر ذوالیمینین بنیانگذار سلسله طاهریان به فرمان مأمون به حکومت خراسان منصوب شد. امیر اسماعیل سامانی موسس سلسله سامانیان نیز با تائید خلیفه عباسی به حکومت رسید. این دو سلسله روابط دوستانه با خلافت عباسیان برقرار کردند و امیران آنها معمولاً نسبت به خلفا اظهار وفاداری و فرمانبری می کردند. البته طاهریان و سامانیان در اداره امور قلمرو خود مستقل بودند و اجازه نمی دادند نمایندگان خلیفه در امور داخلی آنان دخالت کند.

۳- رابطه صفاریان با خلفا عباسی چگونه بود؟

جواب- سلسله صفاریان بی آنکه اجازه و فرمانی از خلفای عباسی بگیرند حکومت خود را برپا کردند. یعقوب لیث موسس سلسله صفاریان با پشتیبانی مردم سیستان بخصوص گروه عیاران به قدرت دست یافت. روابط صفاریان با خلفای عباسی خصمانه بود. یعقوب لیث علاوه بر آنکه طاهریان را برانداخت به عراق نیز لشکرکشی کرد و قصد داشت بغداد را تصرف کند اما از سپاه خلیفه شکست خورد. او در فکر جبران شکست بود، اما بیماری فرصت جنگی دیگر را با خلیفه به او نداد.

۴- رابطه عباسیان با علویان چگونه بود، چرا؟

جواب- خلفای عباسی دشمن علویان بودند. زیرا علویان پیرو مذهب شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی شناختند و از آنان اطاعت نمی کردند.

۵- رابطه آل بویه با عباسیان چگونه بود؟

جواب- رابطه آل بویه با عباسیان به گونه ای دیگر بود. چون آل بویه بغداد را تصرف کرد و خلفای عباسی را تحت نفوذ خود گرفتند.

۶- بنیانگذار حکومت های زیر را بنویسید؟

طاهریان « طاهر ذوالیمینین » نیشابور

سامانیان « امیر اسماعیل سامانی » بخارا

صفاریان « یعقوب لیث » زرنج یا زرنج

۷- حکومت آل بویه چه کمکی به گسترش فرهنگ شیعه کرد؟

جواب- علاوه بر علویان، آل بویه نیز پیرو مذهب شیعه بودند در دوران حکومت آنها معارف و فرهنگ شیعه در ایران مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت. به دستور فرمانروایان آل بویه حرم امامان در نجف، کربلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم روز عید غدیر و مراسم سوگواری امام حسین علیه السلام باشکوه برگزار می شد.

۸- نقش ایرانیان در گسترش معارف اسلامی و علوم مختلف را بنویسید؟

جواب- ایرانیان مسلمان در تاسیس گسترش معارف اسلام علوم انسانی و علوم تجربی هنر و ادبیات پیشگام بودند. برجسته ترین دانشمندان مسلمان در رشته های مختلف علمی و در دوران طلای فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی اغلب ایرانی بودند. در معارف اسلامی آلمان ایرانی کتاب های زیادی تدوین کردند و در رشته تفسیر قرآن آثار مهمی توسط اندیشمندان مسلمان ایرانی نوشته شد. در رشته های فلسفه تاریخ جغرافی و موسیقی نیز دانشمندان ایرانی خوش درخشیدند و آثار سودمندی از خود به جای گذاشتند. ایرانیان حتی در زبان و ادبیات عربی نیز پیشتاز بودند و صرف و نحو و دستور زبان و ادبیات عربی توسط ادیبان ایرانی تدوین شد.

۹- دو تن از وزیران مشهور سامانی را بنویسید؟

جواب- خاندان جبهانی و خاندان بلعمی

۱۰- از زبان عربی در ایران چگونه استفاده می شد و زبان فارسی چگونه خود را دوباره احیا کرد ؟

جواب- پس از ورود اسلام به ایران تا مدت ها عربی زبان اداری ایران بود فرمان ها و نامه های اداری به زبان عربی نوشته می شد. و دانشمندان نیز کتابهای خود را به عربی می نوشتند مردم ایران اگر چه به عربی به عنوان زبان قرآن احترام می گذاشتند. اما همچنان به زبان فارسی سخن می گفتند و از قرن سوم به بعد در نتیجه علاقه امیران حکومت های صفاریان و سامانیان به فرهنگ و زبان فارسی رونق ادبیات فارسی زیاد شد. رودکی پدر شعر فارسی با تشویق و حمایت سامانیان اشعار خود را سرود و فردوسی نیز در اواخر دوره سامانی سرودن شاهنامه را آغاز کرد.

نکات مهم.....

پس از ورود اسلام به ایران تا مدت ها عربی زبان اداری ایران بود

سلسله های ایرانی به خصوص سامانیان و آل بویه نقش چشمگیری در رونق شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی داشتند.

۱. از میان قاره ها کدام یک با دیگر قاره ها متفاوت است؟

از میان این قاره ها یک قاره یعنی قطب جنوب به سبب سرما و یخبندان شدید مسکونی نیست و تنها محققان کاوشگران و گردشگران را به خود جذب می‌کند.

۲. آسیا از اطراف به کدام اقیانوس ها محدود میشود؟

منجمد شمالی از شمال... آرام از شرق... هند از جنوب.

۳. آسیا از چه طریقی از قاره های دیگر جدا می شود؟

قاره آسیا از طریق تنگه برینگ از آمریکای شمالی و از طریق کانال سوئز از قاره آفریقا جدا می‌شود و کوه‌های اورال مرز میان آسیا و اروپا می‌باشند

۴. منظور از اوراسیا چیست؟

در بین قاره های جهان تنها دو قاره آسیا و اروپا به هم چسبیده اند به همین دلیل بعضی از جغرافیدانان این قاره را یک قاره دانسته و آن را اوراسیا نامیده اند و رشته کوه اورال را مرز بین دو قاره آسیا و اروپا در نظر گرفته اند.

۵. آسیا از نظر ناهمواری به چند بخش تقسیم می شود؟

۱. فلات های بلند و کوه‌های مرتفع

۲. سرزمینهای پست

۳. مجمع‌الجزایر آتشفشانی

۶. چهار فلات پی‌درپی آسیا را از غرب به شرق نام ببرید؟

در آسیا فلات های بلندی چون آناتولی ایران تبت و مغولستان وجود دارد

۷. جلگه های مهم شبه قاره هند را نام برده و اثر آبرفت کدام رودها به وجود آمده اند

در شمال شبه جزیره هند نیز جلگه پهناور و حاصلخیز (سند و گنگ) وجود دارد و نام این جلگه از دورود به همین نام گرفته شده است. رود های گنگ و سند از رشته کوه‌های هیمالیا سرچشمه می‌گیرند این جلگه پهناور شمال هند بخش وسیعی از کشور پاکستان و بنگلادش را در بر می‌گیرد.

۸. دلتا چیست؟

دلته سرزمین مثلثی شکل و حاصلخیزی است که در اثر رسوب رودها در دهانه رود تشکیل می شود

۹. چه خطراتی ساکنین دلتاها را تهدید می کند

ساکنان این دلتاها همواره در معرض خطراتی چون طوفانهای دریایی طغیان رود و سیلاب هستند.

۱۰. بیشتر مجمع الجزایر آتشفشانی در کجا پدید آمده اند؟

در مشرق و جنوب شرقی آسیا به ویژه در کناره های اقیانوس آرام مجمع الجزایری سر از آب بیرون آورده اند و جزایر ژاپن فیلیپین و اندونزی.

۱۲. کدام بادها آسیا را در معرض وزش خود قرار می دهند؟

بادهای موسمی از اقیانوس هند و آرام

بادهای غربی از اقیانوس اطلس

باد های مدیترانه ای از مدیترانه

۱۳. آسیا از نظر دما به چند بخش تقسیم می شود؟

۱. در سرزمین های مجاور قطب شمال در سبیری هوا در تمام روزهای سال سرد و دارای یخبندان های طولانی است.

۲. بخش های داخلی و مرکزی آسیا آب و هوای قاره ای یا بری دارند.

۳. سرزمین های مجاور دریاها از دریای سرخ تا جزیره تایوان در شرق چین آب و هوای گرم دارند

۱۱. چه خطراتی ساکنین جزایر را تهدید می کند؟ همواره در معرض بلایای طبیعی چون زمین لرزه سونامی و فعال شدن کوههای آتشفشانی هستند

۱۴. ویژگی آب و هوای بری یا قاره ای را بنویسید؟

در این نوع آب و هوا زمستانها بسیار سرد و تابستانها بسیار گرم و خشک است

۱۵. منظور از آسیای سبز کجاست؟

سرزمین های شرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا که در معرض بادهای موسمی قرار دارند آسیای سبز را تشکیل می دهند

۱۶. اثر منفی بادهای موسمی چیست؟

زندگی روستایی و کشاورزی در ریزش این باران ها بستگی دارد و در صورت بارش کم یا نامنظم کشاورزان خسارت می بینند

۱۷. منظور از آسیای خشک کجاست ؟

سرزمین های غربی و جنوب غربی آسیا شامل عربستان داخل فلات آناتولی و فلات ایران ایران و همچنین آسیای مرکزی و بیابان گبی از نواحی خشک آسیا محسوب می شوند

۱ : کدام نواحی آسیا پرجمعیت یا خالی از جمعیت است ؟

نواحی مرتفع چون فلات تبت و هیمالیا و بیابان های وسیع خالی و یا کم جمعیت است

۲ : کدام نواحی آسیا پرجمعیت است ؟

در حالی که در جنوب و جنوب شرقی آسیا

جمعیت انبوهی به طور متراکم زندگی میکنند

پرجمعیتی ترین گسشور های جهان یعنی چین و هند، (با بیش از ۲.۵ میلیارد نفر مجموعا) در این منطقه واقع هستند

۳ : متراکم ترین منطقه آسیا کجاست ؟ ان را با جمعیت روسیه مقایسه کنید ؟

جزیره جاوه در اندونزی متراکم ترین منطقه جهان از نظر جمعیت است در این جزیره کوچک ۱۴۱ میلیون نفر سکونت دارد یعنی به اندازه جمعیت روسیه

۴ : نژاد مردم آسیا چگونه است ؟

بیشتر جمعیت آسیا از نژاد زرد پوست (۶۰ درصد)

و بقیه سفید پوست (۳۰)

البته در جنوب آسیا تیره های سیاه پوست و دورگه که حاصل ازدواج نژاد های مختلف است زندگی میکنند

۵ : چگونگی انتشار دین اسلام را بنویسید ؟

حدود ۶۰ درصد از مسلمانان جهان که حدود ۱.۸ میلیارد نفر هستند

در قاره آسیا زندگی میکنند

اگرچه محل بعثت پیامبر اسلام و نقطه شروع دین اسلام مکه بود

اما اسلام به تدریج به همه کشور های آسیا غربی را دربر گرفته و سپس به آسیای مرکزی و مشرق و جنوب شرقی آسیا و حتی دیگر نقاط جهان نیز راه یافت

۶ : چهار مورد از کشور های اقتصادی آسیا را نام ببرید ؟

ژاپن چین روسیه و هند ۴ مورد از کشور های قدرتمند آسیا در زمینه صنعت کشاورزی و اقتصاد هستند

۷ : اقتصاد چین را توضیح دهید ؟

کشور چین در دو دهه اخیر توانسته است با برنامه ریزی های جدید و توجه به توان داخلی میزان تولیدات و صادرات خود را به شدت افزایش بدهد و از این راه درآمد اقتصادی و وضع زندگی مردم خود را بهتر کند امروزه تقریباً انواع کالاهای تولید شده در چین به کشورهای مختلف جهان صادر می شود اکنون چین از برترین قدرت های اقتصادی جهان به شمار می رود

۸ : ببر های اقتصادی آسیا را نام برده و اقتصادشان را توضیح دهید ؟

در دهه های اخیر چهار کشور کره جنوبی تایوان هنگ کنگ و سنگاپور توانستند صادرات را هدف اقتصادی خود قرار بدهند و از این راه درآمد بسیار زیادی به دست بیاورند به این چهار کشور ببر های اقتصادی آسیا را دادند

۹ : چرا تعداد شهر های بیش از ۱۰ میلیون نفر در حال افزایش هستند ؟

تحولات اقتصادی در آسیا موجب شده است همانند نقاط دیگر جهان مهاجرت از روستا به شهر ها ادامه پیدا کند امروزه شهرهای با جمعیت بیش از ۱۰ میلیون نفر در آسیا بیشتر از سایر قاره ها است
و صنعتی شدن شهر ها

۱۰ : اطلس چیست ؟

اطلس کتابی است که مجموعه ای از نقشه ها در آن گردآوری شده

۱۱ : در نقشه های سیاسی و طبیعی چه چیز هایی درج شده است ؟

نقشه های طبیعی: بر روی این نقش ها رشته کوه ها و فلات ها دریا ها رودخانه ها و غیره نمایش داده شده و اطلاعات مربوط به شهرها و کشورها بسیار کم است

نقشه های سیاسی : بر روی این نقشه ها مرز کشورها ایالت ها و استان ها پایتخت ها و شهرهای مهم نمایش داده شده است

۱. اگر منطقه‌ی جنوب غرب آسیا را درون یک مثلث فرض کنیم هر ضلع آن به کجا محدود میشود

به طوری که اضلاع این مثلث از تنگه بسفر و داردانل تا کوه‌های پامیر در مشرق و از آنجا تا خلیج عدن و باب‌المندب را در بر میگیرد

۲. جنوب غرب آسیا از نظر ناهمواری به چند بخش تقسیم میشود (با ذکر مثال)

الف. سرزمین‌های مرتفع (ارتفاعات ایران و ترکیه)

ب. سرزمین‌های جلگه‌ای (بین‌النهرین و سن)

پ. سرزمین‌های بیابانی (بیابان عربستان دشت‌های لوت و کویر)

۳. بیابان بزرگ عربستان چه نام دارد (وسعتش را با انگلستان مقایسه کنید)

بیابان بزرگ عربستان ربع‌الخالی در شبه جزیره عربستان حدود ۶۴۰۰۰۰ کیلومتر مربع یعنی تقریباً ۲.۵ برابر کشور انگلستان وسعت دارد

۴. انواع آب و هوای منطقه جنوب غرب آسیا را نام ببرید

گرم و خشک. گرم و شرجی. مدیترانه‌ای و سرد کوهستانی

۵. ویژگی آب و هوای کوهستانی منطقه

- دلایل اهمیت استراتژیکی منطقه جنوب غربی آسیا را بنویسید؟

این منطقه در کانون اتصال سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا قرار دارد و این منطقه انبار مهم انرژی جهان است و این منطقه کانون جهان اسلام است.

- ۲ چند نمونه از اب راه های مهم منطقه را نام ببرید و بگویید چه اهمیتی دارند؟

آبراهه های مهمی چون تنگه های هرمز، بَسْفَر، داردانل و باب المندب در این منطقه قرار دارند. از طریق این آبراهه های مهم، دریاهای منطقه به یکدیگر می پیوندند و به آب های آزاد اقیانوس ها راه می یابند.

- ۳ کشور های عمده صادر کننده نفت کدامند؟

کشور های عمده صادرکننده نفت، مانند: عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات متحده عربی در این منطقه واقع هستند.

- ۴ چرا جنوب غربی آسیا منطقه ای پر تنش است؟

* همان طور که گفتیم بخش عمده ای از منابع انرژی مورد نیاز کشورهای صنعتی و راه های مهم حمل و نقل دریایی در این منطقه واقع است. به همین دلیل این منطقه مورد توجه قدرت های بزرگ استکباری جهان است. البته در گذشته نیز دسترسی به آب های خلیج فارس و اقیانوس هند، موضوعی مهم برای کشورهای قدرتمند بوده و همواره بر سر این موضوع بایکدیگر به رقابت و تلاش می پرداخته اند.

* قدرت های استکباری با استفاده از نفوذشان بر حکومت های وابسته در منطقه و ایجاد جنگ های نیابتی موجب بروز تنش و بحران در منطقه می شوند. برخی از کشورها به شیوه پادشاهی، امیرنشینی و موروثی اداره می شوند و مردم نقش مؤثری در حکومت ندارند.

* رژیم اشغالگر قدس (اسرائیل) با حمایت آمریکا و انگلیس علاوه بر سرکوب مردم مظلوم فلسطین و اشغال سرزمین های همسایه به توطئه و دشمنی با مسلمانان کشور های منطقه م پردازد.

* آمریکا، انگلستان و برخی کشورهای سلطه گر برای حفظ منافع خود در منطقه، در کشورهای وابسته، پایگاه های نظامی ایجاد نموده و در این پایگاه ها، تسلیحات نظامی مختلف انبار و نیروهای نظامی، مستقر کرده اند.

- ۵ چرا ایران از جایگاه خاصی در منطقه برخوردار است؟

* انقلاب اسلامی ایران الگویی برای مردم کشورهای دیگر است تا علیه ظلم و استبداد داخلی و قدرت های بزرگ خارجی به پا خیزند و چهره ای متعالی از اسلام به جهانیان عرضه کنند. امروزه، جمهوری اسلامی ایران از مردم مظلوم همه کشورها به ویژه فلسطین حمایت می کند.

* کشور ایران از اقوام مختلف تشکیل شده است و این اقوام همواره با یکدیگر وحدت و همبستگی داشته و از کشور دفاع کرده اند.

* کشور ایران از نظر وسعت دومین کشور وسیع و از نظر جمعیت نیز دومین کشور پرجمعیت آسیای جنوب غربی است.

* کشور ایران دارای منابع مهم انرژی است و از نظر داشتن منابع نفت، مقام چهارم و منابع گاز، مقام اول را در منطقه دارد.

* ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی پیشرفت های زیادی در علم و فناوری داشته است.

* کشور ایران به دلیل داشتن سواحل طولانی و موقعیت بندرگاهی و دسترسی به آب های آزاد جایگاه متمیزی در منطقه دارد.

- ۶ مهم ترین جزایر ایرانی خلیج فارس را نام برده و علت آن را بنویسید؟

کشور ایران در آب های خلیج فارس، جزیره های فراوانی دارد که از مهمترین آنها میتوان به خارک، کیش، قشم، لارک، لاوان، تنب بزرگ، تنب کوچک، ابوموسی و... اشاره کرد. این جزیره ها از نظر استخراج نفت، بازرگانی تجارت و نظامی اهمیت دارند.

- ۷ دلایل اهمیت فلسطین چیست؟

۱ این سرزمین مهد ادیان الهی و محل زندگی بسیاری از پیامبران بوده و اماکن مقدس بسیاری در آن واقع شده است.

از این جهت، کانون توجه بسیاری از مردم جهان از جمله مسلمانان، مسیحیان و یهودیان است.

۲ کشور فلسطین در محل تقاطع و لولای سه قاره آسیا، آفریقا و اروپا قرار دارد و راه های ارتباطی زمینی این سه قاره از این منطقه می گذرد.

چنین مناطقی در جهان، از اهمیت بالایی برخوردارند.

۳ تشکیل دولت جعلی اسرائیل در قلب دنیای اسلام (فلسطین)، دارای یک هدف بلند مدت استکباری است. زیرا ادامه حیات و فعالیت اسرائیل، این تضمین را به صهیونیست ها می دهد که اگر زمانی دولت اسلامی مقتدری در این منطقه به وجود آمد، اسرائیل با آن مقابله کند و بتواند جلوی نفوذ آن را بگیرد.

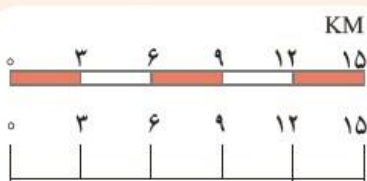
۴ یکی از مهم ترین آبراه های جهان از این منطقه و نزدیک فلسطین عبور می کند و ارتباط بین غرب و شرق را فراهم می کند (مسیر آبی دریای مدیترانه دریای سرخ اقیانوس هند) روزانه کشتی های فراوانی در این مسیر در رفت و آمدند و کالاهای مبادله شده بین کشورها از جمله نفت را جابه جا می کنند. علاوه بر این، تکلیف دینی و همچنین وظیفه انسانی هر فرد آزاده ای است که اگر دشمنان، قطعه ای از خاک کشوری دیگر را غصب کنند و به مردم آن کشور ظلم کنند، به یاری آن مردم و مبارزه با دشمنان بشتابد.

مهارت های نقشه ۲

مقیاس نقشه و محاسبه مسافت ها

سال گذشته با مقیاس خطی آشنا شدید و پی بردید که مقیاس نقشه به ما نشان می دهد که فاصله های روی نقشه، بر روی زمین و در عالم واقعیت چقدر است. به عبارت دیگر مسافت های روی نقشه، نسبت به مسافت های واقعی روی زمین چقدر کوچک تر شده اند. در مقیاس خطی روبه رو هر سانتی متر روی نقشه چند کیلومتر روی زمین است؟

علاوه بر مقیاس خطی ممکن است مقیاس را با اعداد و به صورت کسری نمایش دهیم که در این صورت به آن مقیاس عددی (کسری) می گوئیم.

در نقشه ها ممکن است از مقیاس خطی یا مقیاس عددی (کسری) و یا هر دو استفاده شده باشد.

برای مثال مقیاس نقشه روبه رو $\frac{1}{50000}$ (۱: ۵۰/۰۰۰) است. یعنی یک سانتی متر روی نقشه، برابر است با ۵۰/۰۰۰ سانتی متر

روی زمین.

$$\text{مقیاس} = \frac{\text{فاصله دو نقطه بر روی نقشه}}{\text{فاصله همان دو نقطه بر روی زمین}}$$

حال اگر از روستای «الف» تا «ب» را روی نقشه اندازه بگیریم و ۳ سانتی متر باشد، فاصله واقعی این دو مکان را با استفاده از مقیاس کسری به صورت زیر محاسبه می کنیم:

سانتی متر روی نقشه	سانتی متر روی زمین	$3 \times 50000 = 150000$	سانتی متر روی زمین
۱	۵۰۰۰۰	$150000 : 1000 = 1500$	متر روی زمین
۳	x	$1500 : 1000 = 1/5$	کیلومتر روی زمین

متر ۱ = ۱۰۰۰ کیلومتر سانتی متر ۱ = ۱۰۰ متر

۹ - فاصله دو نقطه در نقشه با مقیاس یک بیست هزارم برابر ۵۰ سانتی متر است . فاصله حقیقی آن چند متر و چند کیلومتر است ؟ با استفاده از کادر زرد رنگ و مطالعه آن به این سوال پاسخ دهید